

C/2024/6808

29.11.2024 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 21 октомври 2024 година

относно икономическата, бюджетната, трудовата и структурната политика на Белгия

(C/2024/6808)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („Механизмът“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По линия на Механизма се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър за координация на икономическите политики Механизмът спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално реформи и инвестиции за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на Съюза и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.
- (2) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Белгия добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.
- (3) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“, за да осигури информация за политическите решения и да се създадат рамкови условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили в областта на конкурентоспособността. Сред тези движещи сили достъпът до частен капитал, научните изследвания

⁽¹⁾ ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в планове за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>).

и иновациите, образованието и уменията и функциониращият единен пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на Съюза и неговите държави членки. На 14 февруари 2024 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Годишен доклад от 2024 г. за единния пазар и конкурентоспособността“. В съобщението се описват подробно конкурентните предимства на европейския единен пазар и предизвикателствата пред него, като се проследява годишното развитие в съответствие с установените девет движещи сили на конкурентоспособността.

- (4) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г., с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на обзора на устойчивия растеж за 2024 г. във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2024 г., в който не посочи Белгия като една от държавите членки, които могат да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и становище относно проекта на бюджетен план за 2024 г. на Белгия. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁵⁾ („Препоръка от 2024 г. относно еврозоната“) на 12 април 2024 г. и съвместния доклад за заетостта на 11 март 2024 г.
- (5) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на Съюза за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) 2024/1263 за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение, изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽⁶⁾ за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета ⁽⁷⁾ относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки. Целите на новата рамка за икономическо управление са насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. С новата рамка за икономическо управление се насърчава също националната ангажираност и се поставя по-силен акцент в средносрочен план, наред с по-ефективно и по-съгласувано прилагане. Всяка държава членка трябва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националният средносрочен фискално-структурен план съдържа фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и ангажиментите за инвестиции на държавата членка, които обхващат период на планиране от 4 или 5 години в зависимост от редовната продължителност на мандата на законодателния орган в съответната държава. Планът за нетните разходи ⁽⁸⁾ в националните средносрочни фискално-структурни планове трябва да спазва изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263, в това число изискванията консолидираният държавен дълг да следва правдоподобно низходяща тенденция до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а дефицитът по консолидирания държавен бюджет да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези национални средносрочни фискално-структурни планове, на 21 юни 2024 г. Комисията публикува насоки относно информацията, която трябва да бъде предоставена от държавите членки в техните национални средносрочни фискално-структурни планове и в техните годишни доклади за напредъка. В съответствие с членове 5 и 36 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Комисията предаде на държавите членки референтни траектории и техническа информация по целесъобразност. Държавите членки трябва да представят своите национални средносрочни фискално-структурни планове до 20 септември 2024 г., освен ако държавата членка и Комисията не се споразумеят да удължат този срок в разумни граници. В съответствие с националните си правни рамки държавите членки могат да обсъждат своите проекти на средносрочни планове с националните си парламенти, да поискат от независимите фискални институции да издадат становище и да проведат консултации със социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

⁽⁵⁾ Препоръка на Съвета от 12 април 2024 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ С, C/2024/2807, 23.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj>).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj>).

⁽⁷⁾ Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj>).

⁽⁸⁾ Нетни разходи съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263: „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица и vi) еднократните и други временни мерки.

- (6) През 2024 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма. Пълното изпълнение на плановите за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановите спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да бъдат еднакво актуални за плановите за възстановяване и устойчивост, които бяха преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (7) На 30 април 2021 г. Белгия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Белгия⁽⁹⁾, който бе изменен на 8 декември 2023 г. съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, както и за да бъде включена главата за REPowerEU⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансшовете зависи от приемането на решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, в което се посочва, че Белгия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (8) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета⁽¹¹⁾ на 30 април 2024 г. Белгия представи националната си програма за реформи за 2024 г. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2024 г. отразява също шестмесечното докладване на Белгия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (9) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Белгия за 2024 г. В него беше оценен напредъкът на Белгия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Белгия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Белгия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.
- (10) В съответствие с данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Белгия се е повишил от 3,6 % от БВП през 2022 г. на 4,4 % през 2023 г., докато консолидираният държавен дълг се е увеличил от 104,3 % от БВП в края на 2022 г. на 105,2 % в края на 2023 г. Както бе обявено в съобщението на Комисията от 8 март 2023 г., озаглавено „Насоки за фискалната политика за 2024 г.“, Комисията предприема първата стъпка за откриване на основания на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. в съответствие с действащите правни разпоредби. На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се прави оценка на състоянието на бюджета на Белгия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2023 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се заключава, че с оглед на тази оценка и след като разгледа становището на Икономическия и финансов комитет, изготвено съгласно член 126, параграф 4 от Договора, Комисията възнамерява да предложи през юли 2024 г. да бъде открита процедура при прекомерен дефицит за Белгия, като предложи на Съвета да приеме решение съгласно член 126, параграф 6 от Договора за установяване на наличието на прекомерен дефицит в Белгия.
- (11) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръчва⁽¹²⁾ на Белгия да гарантира, че през 2023 г. фискалната политика ще е разумна, по-специално като ограничи нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален растеж на производството⁽¹³⁾, като вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Същевременно на Белгия бе препоръчано и да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Белгия беше препоръчано също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма и други фондове на Съюза. Според оценките на Комисията, през

⁽⁹⁾ ST 10161/21 INIT и ST 10161/21 ADD 1.

⁽¹⁰⁾ Решение за изпълнение на Съвета от 8 декември 2023 г. за изменение на Решението за изпълнение от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Белгия (ST 15570/23 INIT).

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj>).

⁽¹²⁾ Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Белгия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2022 г. (ОВ С 334, 1.9.2022 г., стр. 1).

⁽¹³⁾ Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният потенциален растеж на производството на Белгия през 2023 г. се оценява на 5,7 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП за 2023 г.

2023 г. фискалната позиция⁽¹⁴⁾ е била експанзионистична — 0,7 % от БВП, в условията на висока инфлация. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,4 % от БВП. Това включва намалените с 0,1 % от БВП разходи по целевите извънредни мерки за подкрепа в полза на домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията. Поради това растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи над средносрочния потенциален растеж на производството не се дължи на целенасочената подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията. Експанзионистичният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се дължи на постоянното увеличаване на заплатите в публичния сектор и на социалните плащания като следствие от механизма за автоматично индексирание, на временното намаляване през 2023 г. на осигурителните вноски за сметка на работодателите и на нарастващите бюджетни разходи, свързани със застаряването на населението. В обобщение, растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2023 г. не е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и други фондове на Съюза, възлязоха на 0,3 % от БВП през 2023 г. Финансираните на национално равнище инвестиции възлязоха на 2,8 % от БВП през 2023 г., което представлява увеличение от 0,1 процентни пункта в сравнение с 2022 г. Белгия финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма и други фондове на Съюза. Държавата финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийна сигурност, като например инвестиции в железопътна и велосипедна инфраструктура, в обновяване на обществени сгради и в инфраструктура за водород. Тези публични инвестиции са частично финансирани от Механизма и други фондове на Съюза.

- (12) В програмата за стабилност за 2024 г. макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози предвижда реалният БВП да нарасне с 1,4 % през 2024 г. и с 1,3 % през 2025 г., като същевременно предвижда инфлацията, измерена с индекса на потребителските цени (ИПЦ), да бъде 2,8 % през 2024 г. и 1,8 % през 2025 г. Очаква се дефицитът по консолидирания държавен бюджет да нарасне до 4,6 % от БВП през 2024 г. и да спадне до 3,6 % от БВП през 2025 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 106,2 % до края на 2024 г. и до 106,8 % до края на 2025 г. След 2025 г. се очаква салдото по консолидирания държавен бюджет да намалее до 2,9 % от БВП през 2026 г. и до 2,3 % от БВП през 2027 г. Поради това се планира през 2026 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под референтната стойност за дефицита от 3 % от БВП съгласно Договора. На свой ред, след 2025 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква постепенно да намалее до 106,6 % през 2026 г. и 106 % през 2027 г.
- (13) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 1,3 % през 2024 г. и с 1,4 % през 2025 г., а инфлацията, измерена с хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), да бъде 4 % през 2024 г. и 2,3 % през 2025 г.
- (14) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 4,4 % от БВП през 2024 г., а съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да остане 105 % през 2024 г. Настъпилото през 2024 г. стабилизиране на съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП преди всичко отразява временния излишък при паричния буфер, натрупан до края на 2023 г. като следствие от емисия на държавни облигации. Според оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде рестриктивна — с 0,1 % от БВП през 2024 г.
- (15) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. разходи в размер на 0,2 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма през 2024 г. в сравнение с 0,1 % от БВП през 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма, ще продължат да дават възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото или дълга по консолидирания държавен бюджет на Белгия.
- (16) На 14 юли 2023 г. Съветът препоръча⁽¹⁵⁾ на Белгия да гарантира разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи⁽¹⁶⁾ през 2024 г. до не повече от 2 %. Когато изпълняваха своите бюджети за 2023 г. и изготвяха своите проекти на бюджетни планове за 2024 г., държавите членки бяха приканени да вземат предвид факта, че Комисията ще предложи на Съвета да бъдат открити основания на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните първични разходи на Белгия, финансирани на национално равнище, се очаква да се увеличат с 4 % през 2024 г., което е над препоръчания максимален темп на

⁽¹⁴⁾ Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики — както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на Съюза. Фискалната позиция се измерва като разликата между i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с кризата с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма и други фондове на Съюза.

⁽¹⁵⁾ Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Белгия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2023 г. (ОВ С 312, 1.9.2023 г., стр. 12).

⁽¹⁶⁾ Нетните първични разходи се определят като финансирани на национално равнище разходи след приспадане на i) дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) разходите за лихви, iii) цикличните разходи за безработица и iv) еднократните и други временни мерки.

растеж. Това повишение на разходите над препоръчания максимален темп на растеж на нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, съответства на 1 % от БВП през 2024 г. Съществува риск това да не съответства на препоръките на Съвета.

- (17) Освен това Съветът препоръчва на Белгия да предприеме действия за постепенно прекратяване на действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа, като използва съответните икономии, за да намали бюджетния дефицит възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Съветът препоръчва също така, ако нови увеличения на цените на енергията налагат нови или запазване на съществуващи мерки за подкрепа, Белгия да гарантира, че такива мерки за подкрепа са насочени към защитата на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално поносими и запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи⁽¹⁷⁾ за извънредни мерки за енергийна подкрепа се оценяват на 0,4 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат 0 % от БВП през 2024 г. и 2025 г. Ако съответните икономии се използват за намаляване на бюджетния дефицит, както се препоръчва от Съвета, тези прогнози ще доведат до фискална корекция от 0,4 % от БВП през 2024 г., докато нетните първични разходи, финансирани на национално равнище⁽¹⁸⁾, имат рестриктивен принос към фискалната позиция от 0,1 % от БВП през същата година. Извънредните мерки за енергийна подкрепа бяха постепенно прекратени през 2023 г. и 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета. Не се очаква обаче съответните икономии да бъдат напълно използвани за намаляване на бюджетния дефицит. Съществува риск това да не съответства на препоръката на Съвета.
- (18) По-конкретно Съветът препоръчва на Белгия също така да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства от Механизма и други фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да увеличат от 2,8 % от БВП през 2023 г. до 2,9 % от БВП през 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета. На свой ред, публичните разходи, финансирани с приходи от фондовете на Съюза, включително безвъзмездни средства по Механизма, се очаква да останат стабилни на равнище 0,3 % от БВП през 2024 г.
- (19) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, и при условие че политиката остане непроменена, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 4,7 % от БВП през 2025 г. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 106,6 % до края на 2025 г. Увеличението на дефицита и на съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП през 2025 г. отразява най-вече структурното нарастване на текущите разходи, дължащо се по-специално на разходите, свързани със застаряването на населението, и на по-високите лихвени плащания по държавния дълг.
- (20) В Белгия са налице високи рискове за дългосрочната фискална устойчивост. Освен неблагоприятната първоначална бюджетна позиция основният фактор, заради който рисковете се оценяват като високи, е въздействието на прогнозираното увеличение на свързаните със застаряването на населението разходи върху публичните финанси, като се има предвид колко бързо застарява населението на страната. В доклада на Комисията от 2024 г. за застаряването на населението се предвижда свързаните със застаряването на населението разходи стабилно да се увеличават от 26,8 процентни пункта от БВП през 2022 г. до 31,9 процентни пункта от БВП през 2070 г. Увеличението с 5,1 процентни пункта от БВП до 2070 г. се дължи най-вече на разходите за пенсии и дългосрочни грижи. Предвижда се в периода 2022—2070 г. разходите за пенсии да нараснат с 3,5 процентни пункта от БВП в сравнение с 0,4 процентни пункта от БВП средно в Съюза. В плана за възстановяване и устойчивост на Белгия е включена пенсионна реформа, с която се цели справяне с това предизвикателство, както и постигане на други цели, като например подобряване на социалната устойчивост на системата, стимулиране на хората да продължават да бъдат активни на пазара на труда, след като са изгълбили условията за ранно пенсиониране, и осигуряване на по-голямо сближаване в рамките на пенсионните системи и между тях. По отношение на дългосрочните грижи през 2022 г. публичните разходи за тази позиция възлязоха на 2,3 % от БВП (при средна стойност за Съюза от 1,7 %), което прави Белгия една от държавите членки с най-високи разходи за дългосрочни грижи в Съюза. Предвижда се до 2070 г. разходите за дългосрочни грижи да нараснат с 1,7 процентни пункта от БВП при средно нарастване за Съюза от 0,8 процентни пункта. В Белгия разходите за институционална грижа през 2022 г. възлязоха на 1,4 процентни пункта от БВП, което е значително над средните стойности за Съюза (0,8 процентни пункта от БВП). Наличните данни показват, че делът на възрастните хора, настанени ненужно или най-малкото преждевременно в дом за резидентна грижа, продължава да е висок, макар и да намалява през последните десет години. По-конкретно данните сочат, че в Брюксел и Валония се наблюдава висок дял на лицата, които живеят в домове за резидентна грижа, но не се нуждаят от грижи или се нуждаят от грижи в минимална степен. Федералните субекти са инициирали реформи с цел да се повиши разходната ефективност на начина, по който се използват различните места за полагане на грижи,

⁽¹⁷⁾ Стойността представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително приходите и разходите, и когато е приложимо, след приспадане на приходите от данъци върху извънредните печалби на доставчиците на енергия.

⁽¹⁸⁾ Този принос се измерва като промяната в първичните разходи на сектор „Държавно управление“, след приспадане на: i) допълнителното въздействие върху бюджета на дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) еднократните разходи, iii) цикличните разходи за безработица, както и iv) разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма и други фондове на Съюза, спрямо средносрочния (10-годишен) среден темп на растеж на потенциалния БВП, изразен като съотношение към номиналния БВП.

по-специално за да се избегне и забави ненужната или преждевременната институционализация. Необходимо е обаче работата по справянето с предизвикателството по отношение на фискалната устойчивост да напредва с по-бързи темпове.

- (21) Белгия е сред държавите членки с най-високи данъци и най-високи разходи в Съюза. Общите разходи включват висок процент данъчни разходи и субсидии за заплати. Освен това структурата на данъчната система и на социалните обезщетения в страната е такава, че създава финансови фактори, демотивиращи за работа, и води до нисък относителен дял на икономически активните лица в Белгия (76,1 % в сравнение с 80,0 % средно за Съюза през 2023 г. (за възрастовата група 20—64 години). Данъчната тежест върху труда (данък върху доходите на физическите лица и социалноосигурителни вноски) на лицата с ниски и средни доходи е сред най-високите в Съюза, докато приходите от данъци върху потреблението, включително данъци върху потреблението на енергия, са под средното равнище за Съюза. Що се отнася до вторите работещи членове на домакинствата, наличието на специфични данъчни характеристики, като „брачният коефициент“⁽¹⁹⁾, действат като силни демотивиращи фактори за работа. Нещо повече, социалните обезщетения са така структурирани, че обезсърчават хората да започват работа или да работят повече часове. Много социални обезщетения са свързани единствено със статута на получаващите ги и не са обвързани с условия за имуществено състояние, като това пречи на системата за социална сигурност да работи ефективно. Обезщетенията за безработица са неограничени във времето и при тях няма условия за имуществено състояние за дългосрочно безработните лица, което влошава ситуацията с вече съществуващите капани на безработицата. Изместването на данъчната тежест от труда към други облагаеми елементи и повишаването на ефективността на данъчната и социалноосигурителната система би спомогнало за повишаване на заетостта.
- (22) На фона на необходимостта от структурна консолидация намаляването на данъчната тежест върху труда ще трябва да се финансира изцяло, включително чрез намаляване на данъчните разходи и постепенно премахване на данъчните субсидии за изкопаеми горива. Сериозната данъчна тежест върху труда се компенсира от много субсидии за заплати, като в Белгия застъпено се ползват и данъчни облекчения. При извършения през 2020 г. от Висшия съвет по финансите анализ бе установено, че данъчните разходи са скъпи за бюджета, водят до облагодетелстване на лицата с високи доходи и създават неефективност. Сред данъчните разходи с най-голям дял от бюджета са схемата за служебни автомобили и освобождаването от данък при източника за научноизследователска и развойна работа и работа на смени. Субсидиите за заплати и други данъчните разходи също усложняват данъчната система, като допринасят за голямата регулаторна тежест и оказват натиск върху бизнес средата. Освен това данъчното подпомагане за научноизследователска и развойна работа не е насочено към дружествата с най-голям потенциал за растеж. Някои особености на данъчната система също така изкривяват избора на инвестиции и крият риск да се стигне до свръхинвестиции в определени активи. През 2021 г. преките субсидии за изкопаеми горива в Белгия бяха оценени на 12 млрд. евро (2,4 % от БВП), а непреките субсидии — на повече от 2,6 млрд. евро. Преките субсидии за изкопаеми горива включват ниски акцизи за газ и мазут за отопление в сравнение с електроенергията. В съчетание с високите разходи за електроенергийната мрежа това създава големи разлики в цените на изкопаемите горива и електроенергията, което възпрепятства преминаването към по-екологични отоплителни системи. Освен това продължаващото подпомагане във връзка с мазута за отопление и природния газ е в противоречие с ангажмента на Белгия за намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на качеството на въздуха. Данъците върху транспорта и таксите за замърсяване не се използват в достатъчна степен (напр. интелигентна система за събиране на пътни такси се прилага само за тежкотоварни автомобили), а чрез тях биха могли да се съберат допълнителни приходи. В условията на нарастващо задръстване и нарастващо замърсяване на въздуха данъчните разходи, като например частичното възстановяване на акцизите върху дизеловото гориво за професионални автомобилни превозвачи, са особено скъпи и вредни за околната среда.
- (23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се тези реформи и инвестиции да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок бързото и ефективно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително на главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Белгия по време на екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана за възстановяване и устойчивост до август 2026 г., от съществено значение е Белгия да ускори значително изпълнението на реформите и инвестициите, като осигури ефективно управление. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

⁽¹⁹⁾ В Белгия се прилага система за споделяне на дохода („брачен коефициент“), която позволява част от професионалния доход на работещия партньор да се разпредели на неработещия партньор.

- (24) Като част от междинния преглед на програмите по линия на политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾ от Белгия се изисква да направи преглед на всяка програма по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ) и Фонда за справедлив преход (ФСП) до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г., както и своя национален план в областта на енергетиката и климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от Съюза, включено във всяка програма. Белгия постигна напредък в прилагането на програми по линия на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, но продължават да са налице предизвикателства. В Белгия все още са налице големи вътрешнорегионални различия, що се отнася до икономическото и социалното развитие. От решаващо значение е да се ускори изпълнението на програмите по линия на политиката на сближаване. Договорените в програмите по линия на политиката на сближаване приоритети продължават да бъдат актуални. Особено важно е бързото осъществяване на инвестициите, които ще спомогнат за насърчаване на научните изследвания, иновациите и цифровизацията, както и тези, свързани с екологичния преход, адаптацията към изменението на климата и енергийната ефективност. Приоритет остава подобряването на достъпа до пазара на труда и мерките за активизиране, най-вече по отношение на уязвимите групи, дълготрайно безработните лица и младежите. Продължаващата подкрепа за ученето през целия живот с цел подобряване на мобилността и приспособимостта на работниците е от ключово значение. Наред с това все още е необходимо да се насърчава активното приобщаване и пригодността за заетост на групите в неравностойно положение. Белгия би могла да се възползва и от платформата за стратегически технологии за Европа, създадена с Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета⁽²¹⁾, за да подкрепи промишлената трансформация, като продължи да разработва модерни цифрови технологии и услуги, кръгови и авангардни материали и да изгражда капацитет, свързан с устойчивата чиста енергия, устойчивите жилища и здравните иновации.
- (25) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в рамките на плана за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, Белгия е изправена пред още няколко предизвикателства, свързани с недостига на работна ръка и несъответствията между уменията и изискванията на пазара на труда, интеграцията на групите в неравностойно положение на пазара на труда, резултатите и равнопоставеността в образователната система и учителската професия, както и с предизвикателствата, свързани с бизнес средата, регулаторната тежест и сложност, а също и с ограниченията в сектора на услугите. Преодоляването на тези предизвикателства би способствало за повишаване на уменията на работниците и образователните резултати на всички учещи, в резултат на което ще се повиши производителността на труда, а равнището на заетост ще се доближи до националната целева стойност от 80 % до 2030 г.
- (26) Високият процент на свободните работни места говори за продължаващ недостиг на работна ръка, по-осезаем при техническите професии, които са необходими за ускоряване на екологичния преход. Продължава да буди опасение интегрирането на групите в неравностойно положение, включително хората с ниско образование, с мигрантски произход или с увреждания. Броят на завършилите, особено на жените, в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) остава нисък (16,4 на 1 000 жители на възраст 20—29 години при 21,9 за Съюза). Освен това процентът на преход от безработица към заетост е под средната стойност за Съюза. Това предполага, че съществуват възможности за повишаване на ефективността на политиките за активизиране, по-специално като се повиши ефективността на публичните служби по заетостта и по-прецизно се насочват мерките за подпомагане на интегрирането на пазара на труда на групите в неравностойно положение и работниците в дългосрочен отпуск по болест. Повишаването на броя на завършилите в областта на НТИМ и приваждането на професионалното образование и обучение (ПОО) при техническите професии в съответствие с нуждите на пазара на труда допълнително би спомогнало за преодоляване на недостига на работна ръка. Участието на възрастните в ученето е слабо, най-вече сред по-нискоквалифицираните лица. Макар да са приложени мерки за повишаване на интереса към образованието и обучението на възрастни, като например индивидуално право на 5 дни обучение годишно за служителите и индивидуални сметки за обучение, е нужно време, за да се прояви въздействието им, като е необходимо тези мерки да се подлагат на оценка.
- (27) Въпреки големите публични разходи за образование резултатите от ученето са се понижили и продължават да са налице опасения във връзка с приобщаващия характер и равнопоставеността в системите за образование и обучение. Резултатите от Програмата на ОИСР за международно оценяване на учениците за 2022 г. сочат дългосрочно влошаване на показателите за четене, математика и науки при петнадесетгодишните (25 % не са се справили на очакваното ниво по математика, 25,3 % — по четене и 22,4 % — по науки). Макар че през 2012 г. Белгия е имала най-висок дял от учениците с отлични резултати по математика за Съюза (19,5 %), през следващите 10 години този показател е отбелязал рязък спад (11,5 % през 2022 г., фламандскоезична общност: 15 %, френскоезична общност: 6,9 %, немскоезична общност: 6,4 %). Наред с това от 2018 г. насам е налице задълбочаване на разликата в постигането на незадоволителни резултати между учениците в равностойно положение и тези в неравностойно положение. Процентът на постигане на незадоволителни резултати при учениците в неравностойно положение се е повишил с 9,2 процентни пункта, като по математика е достигнал 45,8 % (Съюз: 48 %, фламандскоезична общност:

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STER) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (ОВ L, 2024/795, 29.2.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

41,4 %, френскоезична общност: 51,1 %, немскоезична общност: 35,6 %). Повишаването на нивото на владение на основни умения от всички ученици е от решаващо значение за насърчаване на участието на пазара на труда, включително на групите в неравностойно положение. Ако учителската професия бъде направена по-привлекателна, по-специално като се осигури стабилност на работното място и непрекъснато обучение, съобразено с променящите се потребности, това ще помогне за намаляване на нарастващия недостиг на квалифицирани учители, който създава риск от допълнително увеличаване на образователните неравенства.

- (28) Бизнес средата в Белгия е влошена заради голяма регулаторна тежест и висока степен на сложност. Административната тежест върху предприятията е голяма, особено във връзка с данъчното и трудовото право. В Белгия разходите, които се налага да правят малките и средните предприятия (МСП), за да спазят изискванията на трудовата и данъчната система, са сравнително високи, най-вече за дружества, които трябва да се съобразяват с много регионални системи. Освен това Белгия е сред държавите с най-слаба динамика на бизнеса в Съюза. Въпреки неотдавнашното увеличение, делът на новосъздадените предприятия остава нисък, по-специално при дружествата, наемащи работници. Делът на бързо развиващите се дружества в Белгия е значително под средните стойности за Съюза. Възможно е наличието на много търговски ограничения в сектора на услугите да допринася за отслабване на динамиката на бизнеса. Трябва да се обърне внимание и на премахването на ограниченията при регулираните професии.
- (29) С оглед на тясната взаимовръзка между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2024 г. Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят Препоръката от 2024 г. относно еврозоната. За Белгия препоръки 1, 2, 3 и 4 спомагат за изпълнението на първата, втората, третата и четвъртата препоръка, изложени в Препоръката от 2024 г. относно еврозоната,

ПРЕПОРЪЧВА на Белгия да предприеме през 2024 и 2025 г. следните действия:

1. Да представи своевременно средносрочния фискално-структурен план. В съответствие с изискванията на реформирания Пакт за стабилност и растеж да ограничи нарастването на нетните разходи през 2025 г. до равнище, при което, наред с другото, консолидираният държавен дълг следва правдоподобно низходяща траектория в средносрочен план, а дефицитът по консолидирания държавен бюджет намалява до референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Да предприеме действия във връзка с очакваното увеличение на разходите, свързани със застаряването на населението, включително като повиши разходната ефективност на системата за дългосрочни грижи. Да проведе реформи в данъчната и социалноосигурителната система с цел да се повишат стимулите за заетост, като измести данъчната тежест от труда и като направи преглед на структурата на социалните обезщетения. Да финансира намаляването на данъчната тежест върху труда, включително като намали данъчните разходи. По-конкретно да предприеме мерки по постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива, включително като измести акцизите от електроенергията към изкопаемите горива.
2. Да ускори значително изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, като гарантира приключването на реформите и инвестициите до август 2026 г., чрез осигуряване на ефективно управление. Да ускори изпълнението на програмите по линия на политиката на сближаване. В контекста на междинния преглед на тези програми да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно взема предвид възможностите, предоставени от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“ за подобряване на конкурентоспособността.
3. Да предприеме действия във връзка с недостига на работна ръка и несъответствията между уменията и изискванията на пазара на труда, включително що се отнася до екологичния преход, и да засили политиките за активизиране с цел още по-голямо интегриране на пазара на труда на групите в неравностойно положение. Да повиши резултатите и да увеличи равнопоставеността в системите за образование и обучение и да продължи реформите за укрепване на учителската професия.
4. Да подобри бизнес средата и динамиката на бизнеса, като намали регулаторната тежест и сложност и като облекчи ограниченията в сектора на услугите.

Съставено в Люксембург на 21 октомври 2024 година.

За Съвета

Председател

NAGY I.